

NIT, 22. 12. 2020

PONAVLJAMO IN UTRJUJEMO – 1. del

Spodaj imaš zapisana vprašanja in odgovore obravnavane učne snovi v tem sklopu. Nalepi si jih v zvezek ali jih prepisi in se jih nauči.

Od tebe se pričakuje, da po obravnavani snovi to znaš. Vprašanja in odgovori so za pomoč pri ponavljanju in utrjevanju obravnavane snovi, ko se učiš in ponavljaš.

Ko boš vprašan ali pišemo test, odgovarjaš v celih povedih in znaš odgovor bolj natančno pojasniti, tudi s primeri. Spodnji odgovori so samo pomoč.

Nikakor se jih ne nauči kor pesmico, snov moraš razumeti in znati odgovoriti s svojimi besedami.

Živa bitja so medsebojno odvisna – U/27

1. Kaj so organizmi drug drugemu? **Organizmi so drug drugemu vir snovi in energije (10%, 90 %).**
2. Kaj gradi organizme? **Organizme gradijo organske in anorganske snovi.**
3. Razloži pojme: proizvajalec, potrošnik, rastlinojdec, mesojedec, vsejedec. **Proizvajalci si sami izdelajo hranilne (organske) snovi. To so rastline. Porabniki ali potrošniki so organizmi, ki se hranijo z drugimi organizmi. Rastlinojdec se prehranjuje s hrano rastlinskega izvora. Mesojedec se prehranjuje s hrano živalskega izvora. Vsejedec se prehranjuje s hrano rastlinskega in živalskega izvora.**
4. Kakšno vlogo imajo razkrojevalci? **Razkrojevalci razgradijo odmrle organizme v anorganske snovi.**
5. Naštej vrste prehranjevalnih odnosov med živimi bitji. **Sožitje, plenilstvo, zajedavstvo, tekmovalnostm priskledništvo.**
6. Opiši sožitje, plenilstvo in zajedavstvo. **Sožitje ali simbioza pomeni, da imata gost in gostitelj korist. Eden najbolj znanih primerov je sožitje dreves in gliv (drevo daje glivi sladkor, gliva drevesu dodatno vodo in minerale - Primer: breza – brezov goban); plenilstvo pomeni, da ima plenilec korist, plen pa škodo. Zajedavstvo pomeni, da gostitelj utрпи škodo, zajedavec ima korist. (Človek – klop).**

7. Kdo je plenilec in kdo plen? **Lisica je plenilec, zajec je plen.**

Živa bitja in okolje – U/28

1. Katere snovi si živa bitja izmenjujejo med seboj? **Živa bitja si med seboj izmenjujejo hranilne snovi.**
2. Kaj sestavlja neživo naravo? **Neživo naravo sestavljajo tla, količina anorganskih snovi v tleh, količina vode, sestava zraka, toplota in svetloba.**
3. Kaj vpliva na to, katera vrsta živih bitij živi v določenem okolju? **Tla, količina anorganskih snovi v tleh, količina vode, sestava zraka, toplota in svetloba vplivajo na to, katera vrsta živih bitij živi v določenem okolju.**
4. Kaj sodi k živi naravi? **K živi naravi sodijo rastline, živali, ljudje, drugi organizmi.**
5. Kako so živa bitja in neživo okolje med seboj povezana? **Živa bitja si med seboj in z okoljem izmenjujejo snovi in energije.**

Prehranjevalna veriga U/29

1. Kaj pomeni prehranjevalna veriga? **Prehranjevalna veriga pomeni zaporedje živih bitij, ki so hrana drug drugemu.**
2. Kateri osebki so na začetku prehranjevalne verige? **Proizvajalci.**
3. Kako si sledijo členi prehranjevalne verige? **Nadaljuje se z rastlinojedci, mesojedci ali vsejedci.**
4. Kaj sestavlja zadnji člen v prehranjevalni verigi? **Razkrojevalci.**
5. Kako se človek vključuje v prehranjevalno verigo? **Kot vsejedec.**
6. Kakšno vlogo imajo v prehranjevalnih verigah razkrojevalci? **Razkrojevalci organske snovi spreminjajo v anorganske. Ko živo bitje pogine, ga razkrojevalci razgradijo.**
7. Zakaj je ogroženo preživetje marsikatere živalske vrste na Zemlji? **Zaradi pretiranega lova.**
8. Kaj nakazujejo puščice v prehranjevalnih verigah? **Puščice nakazujejo s čim se prehranjuje živo bitje. Nakazujejo pretok energije.**

9. Kje dobijo energijo potrošniki? Od proizvajalcev in ostalih potrošnikov.
Človek je vsejdec, se prehranjuje z rastlinami in živalmi.
10. Kdo je primarni in kdo sekundarni potrošnik v prehranjevalni verigi?
Prvi v prehranjevalni verigi je primarni potrošnik, 2. v prehranjevalni verigi je sekundarni potrošnik.
11. Zakaj je beli morski pes potrošnik? Ker je ribe.
12. S čim se prehranjujejo ribe? Ribe se prehranjujejo z algami.
13. Kaj so alge? Alge so proizvajalci.
14. S čim se prehranjujejo metulji? Metulj se hrani z rastlinami.
Natančno s cvetnim nektarjem.